

13.03.2013.

Predmet: **Prijedlog Zakona o izbjeglicama iz BiH, raseljenim licima i povratnicima**

Poštovana gospođo Pandurević,

Želimo iskoristiti ovu priliku da čestitamo institucijama Bosne i Hercegovine (BiH) na opredjeljenosti da obezbijede potpuno provođenje postavljenih ciljeva u sklopu Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma (Revidirana strategija), kao i da potvrdimo našu stalnu podršku BiH-u u svim pitanjima vezanim za raseljeništvo, sa posebnim osvrtom na obezbjeđenje održivog povratka. Dok bi moguće usvajanje prijedloga Zakona o izbjeglicama iz BiH, raseljenim licima i povratnicima (prijedlog zakona) moglo obilježiti važan korak prema ispunjavanju utvrđenih ciljeva Revidirane strategije, izražavamo zabrinutost da sadašnja verzija ne sadrži sve potrebne elemente kojima bi se obezbijedio održivi povratak na način predviđen Revidiranom strategijom. Imajući u vidu gore navedeno naznačili smo stavove zbog kojih izražavamo zabrinutost, a tehničke komentare prilažemo u aneksu.

- *Nacrt zakona ne uključuje u potpunosti preporuke Revidirane strategije*
Revidirana strategija sadrži veliki broj preporuka koji se odnose na probleme održivog povratka. Te preporuke, ukoliko budu uvrštene u prijedlog Zakona bi značajno doprinijele njegovoj efikasnosti. Na primjer, način na koji prijedlog Zakona tretira pitanje kompenzacije štete ne odražava preporuke iz Revidirane strategije. Nadalje, Nacrt Zakona sadrži praznine po raznim pitanjima kao što je definicija „drugih oblika pomoći“ raspoloživih za povratnike, koja nije dovoljno jasno definisana na način dosljedan preporukama Revidirane strategije.
- *Referense na učešće posmatrača u Komisiji nedostaju u prijedlogu Zakona i po našem mišljenju trebaju biti ponovo uključene*
Predviđeno je da uloga posmatrača rada Komisija za izbjeglice i raseljena lica, kako je to predloženo u prijedlogu Zakona, ne uključuje međunarodne organizacije i predstavnike civilnog društva. Nadamo se da će posmatrači i dalje biti uključeni u Komisiju za izbjeglice i raseljena lica, kako što je to bio slučaj u prošlosti, jer vjerujemo da ovo uključivanje doprinosi njenom uspješnom funkcionisanju, efikasnosti i transparentnosti cjelokupnog procesa.
- *Preporučujemo da prijedlog Zakona jasno naznači zadovoljavajući koordinacioni mehanizam za provođenje Revidirane strategije*
Primjećujemo da poglavlje VII, član 18 prijedloga Zakona pokušava da pruži jasniju ulogu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice (MLJPI) pri koordinaciji i provedbi Revidirane strategije. Po našem mišljenju, ovo poglavlje pruža važnu mogućnost detaljne razrade zadovoljavajućeg koordinacionog mehanizma za provođenje Revidirane strategije uz uvažavanje uloge MLJPI-ja,

Gđa Aleksandra Pandurević, Predsjedavajuća Zajedničke Komisije za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku

Co: Zajednička komisija za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku
Ministar za ljudska prava i izbjeglice

skupa sa ključnim međunarodnim partnerima, pri uspostavljanju redovnih koordinacionih sastanaka sa nadležnim ministarstvima na državnom i entitetskom nivou, čime će se riješiti preostale prepreke s kojim se raseljena lica i povratnici suočavaju. Takvi mehanizmi mogu dovesti do sveobuhvatnog provođenja mjera preporučenih u Revidiranoj strategiji.

Nadamo se da će Vam pri revidiranju prijedloga zakona u parlamentarnoj proceduri naša opažanja navedena u ovom pismu, uključujući i ona iz priloženog aneksa, biti od koristi. Naši komentari su usaglašeni od strane organizacija potpisnica pisma na osnovu prethodnih konsultacija sa MLJPI-jem koje se zasnivaju na međunarodnim „najboljim praksama“.

Cijenili bismo mogućnost konsultovanja sa Zajedničkom komisijom za ljudska prava, prava djeteta, mladih, imigraciju, izbjeglica, azila i etike po gore navedenim pitanjima iz prijedloga Zakona. Veoma cijenimo saradnju sa Vama. Stojimo Vam na raspolaganju za pružanje tehničke pomoći kao i za povratne informacije po ovom pitanju i po pitanju srodnog zakonodavstva.

S poštovanjem,

Andrew Mayne
Predstavnik UNHCR-a

Ambasador Fletcher M. Burton
Šef Misije OSCE-a

Mary Ann Hennesy
Šef kancelarije u Sarajevu
Vijeće Evrope

Ambasador Dr. Peter Sorensen
Šef Delegacije EU-a
Specijalni predstavnik

Prilog: Aneks

**Pismo od 13. marta 2013. godine: Prijedlog Zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine,
raseljenim licima i povratnicima
ANEKS**

- Uz uključivanje djelatnika iz međunarodne zajednice u Komisiju za izbjeglice i raseljene osobe, urgiramo da se uključe i predstavnici “ostalih” i predstavnici udruženja izbjeglica, raseljenih lica i povratnika. Uključivanjem istih bi se signalizovala posvećenost vlasti nediskriminaciji i inkluzivan proces odlučivanja kao i doprinijelo transparentnosti i efikasnosti procesa;
- Sugeriramo da se zakonska definicija kompenzacije i lica koje imaju pravo na kompenzaciju usklade sa Revidiranom strategijom tako da se osigura odražavanje i “Identificiranih problema i preporuke za unaprjeđenje pristupa pravu na naknadu štete-kompenzaciju” naznačenih u njoj. Također treba i navesti referense *na Koncept za rješavanje pitanja nadoknade štete za imovinu koja se ne može vratiti izbjeglicama i raseljenim osobama u smislu pripadajućih prava iz Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma* iz dodatka 2 Revidirane strategije, i treba odraziti princip 21. iz *Pinheirovih principa* koji predviđa da: “sve izbjeglice i raseljene osobe imaju pravo na punu i efektivnu kompenzaciju kao integralni dio procesa povrata imovine;”
- Vjerujemo da je važno da član 2. koji definiše izbjeglicu, bude usklađen sa međunarodnim pravom, a naročito sa Konvencijom o statusu izbjeglice iz 1951. godine i njenim dodatnim Protokolom iz 1967. godine, te da se pet osnova proganjanja iz konvencije uključujući i rasu, trebaju biti uvršteni i u ovoj definiciji;
- U definisanju “povratka” ohrabrujemo komisiju na terminološko usklađivanje sa terminologijom EU Direktive o povratku,¹ koja predviđa da se povratak osoba odvija tako da “budu vraćene na humani način i sa punim poštovanjem njihovih osnovnih prava i dostojanstva;”
- Urgiramo da se revidiraju definicije “imovine” i “imovine koja ne može biti vraćena” tako da se precizno definišu u skladu sa Revidiranom strategijom. Preporučujemo da prijedlog zakona pruži dovoljno uputstava entitetima pri definisanju statusa raseljenih lica (član 4. stav (2)) i prestanka statusa raseljenih lica usljed “drugih razloga” (član 5. tačka c)) kako bi se izbjegli nejednaki i kapriciozni ishodi koji mogu voditi različitom tretmanu u entitetima; razlozi za sticanje i prestanak statusa izbjeglice, povratnika i raseljenih lica trebaju biti precizno definisani i trebaju podržati harmonizaciju ovih uslova i definicija u BiH;
- Primjećujemo da nije jasno da li se “druga prava” pomenuta u članu 7. stav (3) odnose na zakonodavstvo iz oblasti raseljenih osoba i povratnika na nižim nivoima ili generalno na zakonodavstvo; ukoliko je u pitanju potonje, onda bi trebalo uvrstiti i ostalo BiH zakonodavstvo kako bi se izbjegla različita i nejednaka primjena zakona na entitetskim i kantonalnim nivoima. Takav pristup bi bio u skladu sa ulogom MLJPI-a u kreiranju i usmjeravanju politike koja osigurava ujednačenu i usklađenu realizaciju ciljeva Aneksa na teritoriji BiH;

- Pri opisu prava na povratak (član 8.1), sugeriramo da se uvrsti referenca na dobrovoljni izbor i informisanost;
- Član 11. stav (1). tačka a) bi trebao predvidjeti donošenje podzakonskog akta kojim bi se propisalo davanje pomoći u obnovi uništene i oštećene imovine;
- Član 11. stav (1) tačka c) bi trebao jasno navesti na šta se misli pod “drugim oblicima pomoći” i trebao bi osigurati da se pomoć predviđena u Revidiranoj strategiji uvrsti u definiciju;
- Urgiramo da Komisija osigura da član 11. stav (2) ne ograničava slobodu kretanja povratnika na nedopušten način pri ostvarivanju pomoći u izuzetnim slučajevima;
- Predlažemo da “propisani standardi” za ostvarenje prava na pomoć pri izgradnji stambene jedinice u novom prebivalištu – kako su navedeni u članu 12. stav (1) tačka b) – budu jasno definisani u prijedlogu zakona;
- Član 14. bi trebao uvrstiti glavne kriterije za odabir korisnika.

ⁱ **Direktiva 2008/115/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 16. decembra 2008. godine o zajedničkim standardima i procedurama u državama članicama za vraćanje državljana trećih zemlja koji ilegalno borave**